

REDACTIONEEL

THEMANUMMER 1984: 'ONDERWIJS'

Dit derde themanummer in het nu negentigjarig bestaan van het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde is gewijd aan het onderwijs. Dit mag niemand verwonderen. De vele nieuwe ontwikkelingen, die zich de laatste jaren in een snel tempo binnen de universitaire tandheelkundige opleidingen hebben voorgedaan, vormen een voldoende alibi. De nieuwe generatie studenten zal hierdoor in hoge mate worden beïnvloed en daarmee ook de toekomstige collega. Het is duidelijk dat ook de thans functionerende professie met een verruiming van kennis en inzicht in deze veranderingen gebaat is, zodat een goed wederzijds begrip wordt bevorderd. Tot de doelstellingen van het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde behoort immers van oudsher het bevorderen van de voortgezette opleiding van de tandarts. Vandaar ook de rubriek *Post academiam: P.A.O.T. avant la lettre.*

Binnen het bestek van deze aflevering kan van volledigheid natuurlijk geen sprake zijn. Daarvoor is het te bestrijken gebied te omvangrijk. Gekozen is daarom voor een selectie van auteurs die ieder voor zich als zeer deskundig voor het betreffende onderdeel kunnen gelden. De artikelenserie laat zich onderscheiden in twee delen, die respectievelijk handelen over de verschillende soorten opleidingen en over de invloed van het wetenschappelijk onderzoek op het onderwijs.

Eén auteur stamt niet uit de tandheelkundige universitaire wereld en behoeft daarom een nadere introductie. Het is Drs. C. T. M. Kouwenaar. Hij is medewerker van de afdeling Studievergelijking van de NUFFIC, de Netherlands Universities Foundation for International Cooperation.

Tot haar spijt moet de Redactie constateren dat in dit themanummer een aantal

inzichten ontbreken van instanties buiten het academisch milieu, die ongetwijfeld hun eigen opvattingen over de wijze waarop de student dient te worden opgeleid, hebben gevormd. Zo wordt hier de visie van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde node gemist. Ook de Consumentenbond, die zegt de belangen van de bevolking te behartigen en daarbij het werk van de tandarts kritisch volgt, liet nu verstek gaan. Daarnaast had de Redactie gaarne de commissie aan het woord gezien die belast is geweest met de Taakverdeling en Concentratie in het wetenschappelijk onderwijs. De werkzaamheden van deze commissie hebben, zoals bekend, het tandheelkundig onderwijs bepaald niet ongemoeid gelaten. Verder bleek het niet mogelijk een duidelijk overzicht van de kosten verbonden aan de opleidingen te verkrijgen. Desalniettemin lijkt het vertrouwen gewettigd dat met deze bijzondere aflevering van het tijdschrift aan de lezer waardevolle informatie wordt verstrekt.

v.S.

DE OPLEIDINGEN

DE CURRICULA VAN DE TANDHEELKUNDIGE SUBFACULTEITEN: 1947 TOT HEDEN

A. C. M. VAN DE POEL

Trefwoorden: Onderwijs - Curriculum - Herstructurering

1. Inleiding

Het onderwijs aan de subfaculteiten tandheelkunde is momenteel weer danig in beweging. Twee wetswijzigingen, respectievelijk de Wet op de tweefasenstructuur en nu zeer recentelijk de T.V.C.-operatie (Taakverdeling en Concentratie w.o.) onderstrepen dit. Laatstgenoemde wet heeft ertoe geleid dat de Subfaculteit Tandheelkunde in Utrecht wordt gesloten en dat de beide Amsterdamse opleidingen nu samen één opleiding moeten gaan verzorgen. De gevolgen voor 'Nijmegen' en 'Groningen' zijn nog niet geheel duidelijk.

In '100 jaar tandheelkundig onderwijs' is uitvoerig aandacht besteed aan de geschiedenis van het tandheelkundig onderwijs.¹ Welke personen hierin een rol hebben gespeeld, welke deelgebieden er zijn bijgekomen en met name de toename van de ruimtelijke en technische faciliteiten is meermaals uitvoerig beschreven. Daarom zal in dit artikel vooral worden ingegaan op de onderwijskundige aspecten van het tandheelkundig onderwijs in deze periode.

De laatste jaren heeft de lezer van dit tijdschrift in de rubriek *Onderwijs* al kennis kunnen nemen van veel facetten van deze ontwikkeling.

Allereerst zullen nu de gemeenschappelijke kenmerken van de curricula van de verschillende subfaculteiten tandheelkunde worden beschreven voor respectievelijk de periodes 1948-1968, 1968-1974 en 1974 tot heden. Tenslotte zal kort worden aangegeven welke gevolgen de huidige maatschappelijke ontwikkelingen voor het tandheelkundig onderwijs zouden kunnen hebben.

2. De periode 1947-1968

Met het academisch worden van de opleiding tot tandarts ging binnen de tandheelkundige professie een lang gekoesterde wens in vervulling! In het onderwijs kon toen een begin worden gemaakt met het opvullen van het gevoelde gemis aan medische-biologische kennis. De Utrechtse en de in 1948 startende Groningse Subfaculteit gaven hieraan gestalte, door het be-

Samenvatting:

Het onderwijs aan de subfaculteiten tandheelkunde is momenteel weer danig in beweging. In dit artikel wordt de ontwikkeling geschetst van de curricula van de verschillende subfaculteiten in de periode 1947-1968, 1968-1974 en van 1974 tot heden. De algemene kenmerken voor deze periodes worden beschreven. Er wordt voor gepleit een visie te ontwikkelen voor het functioneren van de tandarts in de maatschappij. Zonder deze expliciet gemaakte visie, een duidelijke onderwijsfilosofie en houding ten opzichte van de wetenschapsbeoefening is het niet mogelijk een consistent opgebouwd curriculum samen te stellen, dat stoelt op eigentijdse onderwijskundige en leerpsychologische uitgangspunten.

staande vierjarige onderwijsprogramma vooraf te laten gaan door een tweejarige medische biologische onderbouw. De opleiding werd zodoende verlengd van vier tot zes jaar. De in 1962 startende opleidingen Amsterdam en Nijmegen vertoonden weer dezelfde opbouw. Zelfs de eerst in 1968 aan de Vrije Universiteit beginnende opleiding wijkt hiervan vrijwel niet af, on-